

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

OLAĞANDIŞI DURUMLARDA HIZLI DEĞERLENDİRME ve MÜDAHALE EKİBİ

KAHRAMANMARAŞ MERKEZ VE ÇAĞLAYANCERİT İLÇESİ ASM'LERİ HIZLI DEĞERLENDİRME RAPORU

23 ŞUBAT 2023

Kahramanmaraş'ta 126 aile sağlığı merkezinde (ASM) 376 aile sağlığı birimi (ASB) bulunmaktadır. Merkez'de 4 ASM, Çağlayancerit ilçesinde de 4 ASM ve bir devlet hastanesi ziyaret edilmiştir.

Tablo 1. Kahramanmaraş'a bağlı ASM'ler

İLÇE ADI	ASM	AHB
ONİKİŞUBAT	37	131
DULKADİROĞLU	24	81
AFŞİN	13	30
ANDIRIN	4	10
Ç.CERİT	3	7
EKİNÖZÜ	1	5
ELBİSTAN	17	47
GÖKSUN	7	18
NURHAK	3	5
PAZARCIK	9	22
TÜRKOĞLU	8	21
Toplam	126	376

Kaynak: İl Sağlık Müdürlüğü web sitesi, 25/02/2023

15/02/2023 tarihinde 11, 16/02/2023 tarihinde 38 ASM'nin çalışmaya başladığı bilgisi alınmıştır. Ülgüt, Boğaziçi, Tekerek, Liva, Sakarya ASM ağır hasarlıdır, Mado 2 ASM yıkılmış, Mado ASM yağmalanmıştır.

Merkez'de ziyaret edilen ASM'ler:

Cumhuriyet ASM (23 Şubat 2023)

Depremzede iki hekim ve bir hemşire çalışmaktadır. Manisa'dan ve Kırıkkaleden gönüllü sağlık personeli geldiği için hekimler iki gün çalıştıktan 24/02/2023 tarihinde izne çıkabileceklerini ifade etmişlerdir.

Su ve elektrik mevcuttur, doğalgaz henüz verilmemiştir.

ASM'de aşular bozulduğu için sağlık müdürlüğü tarafından toplanmış, yenileri verilmediği için uygulanamamaktadır. Poliklinik hizmeti verilmektedir. Aile planlaması hizmetleri bir yıldır malzemesizlik nedeniyle verilmemiştir.

Hürriyet ASM

Maraş'ın batısında olan ASM'nin binası az hasarlı ama sağlık müdürlüğü sağlam kabul etmiş çalışmayı burada sürdürüyorlar.

Sekiz hekim, sekiz ebe, dört yardımcı sağlık personeli ve üç temizlik elemanı çalışıyor. Hepsi oranın sağlık çalışanı, evleri yıkılıp, yakınlarını kaybedenler mevcut. Dönüşümlü çalışıyorlar.

Su ve doğalgaz yok. İçme suyunu ücretini ödeyerek alıyorlarmış. Yemek gelmiyormuş.

Elektriğin mevcut olduğu kurumda tüm rutin aşular yapılıyor, topuktan kan alınıyor. Üreme sağlığı hizmetleri iki yıldır malzeme verilmediği için yapılamıyor.

Şeyh Şamil ASM

Zemin sağlam olduğu için gecekondu mahallesi olmasına rağmen bölgede yıkım az. Depremin üçüncü gününden bu yana depremzede sağlık çalışanları hizmet vermeye devam ediyorlarmış.

Altı kadrolu hekimin beşi, altı hemşireden ikisi, iki temizlik elemanının bir tanesi çalışıyordu.

Deprem bölgesi dışından sağlık personeli hiç gelmemiş. Dönüşümlü çalışıyorlar Bir polis güvenlik için gönderilmiş. Burada da bölge dışından bir an önce sağlık personeli görevlendirilmesini ve izin alabilmeyi istiyorlar.

Bozulmuş aşuları, İSM almış ama yeni aşı henüz gelmediği için bağışıklama hizmeti yok. Topuk kanı alınıyor. Aile planlaması hizmetleri yok. Kondom ve doğum kontrol hapı sağlanırsa yapabileceklerini ifade ettiler.

Aslan Bey ASM

Yedi doktorun biri depremde vefat etmiş. Yedi hemşire, üç sağlık çalışanı, üç temizlik personeli çalışıyor. Kırıkkale'den 2 hekim gelmiş ama sekiz gün çalışıp ayrılmışlar. Bu nedenle çalışanların hepsi depremzede. Dönüşümlü çalışıyorlar. Sağlık çalışanlarının kalacak yerleri yok. ASM gündüzleri çalışıyor, ama sağlık çalışanları tedirgin. Sağlık çalışanları bahçede çadırda kalıyor, hem barınma hem de hizmet vermek için konteynır talepleri var. Üç gündür suçiçeği aşılıarı hariç tüm çocukluk çağı aşılarını yapıyorlarmış. Topuk kanı almıyorlar. Aile planlaması malzemeleri bir yıldır verilemiyor bundan dolayı aile planlaması hizmetlerini yapamıyorlar. Aile planlaması için kondom, ilaç, iğne istiyorlar. Bebekler için demir ve D vit 3 varmış ama az miktarda.

Çağlayancerit İlçesi (23 Şubat 2023)

18.000 nüfusu olan ilçe deprem sonrasında diğer ilçelere göre daha güvenli bulunduğu için depremzedelerin göçü nedeniyle 30.000'e çıkmış.

Çağlayancerit ilçesinde ise bir TSM ve biri merkezde, iki tanede Bozlar ve Düzbağ köylerinde olmak üzere üç ASM mevcuttur. Bu üç ASM'de 20 ASB çalışmaktadır.

Çağlayancerit Merkez ASM

Depremzede olan dört hekim, üç hemşire ve üç temizlik elemanı üçüncü günden itibaren hizmet vermektedir. Sağlık çalışanlarından çocukları için endişeli olan ve ailelerini güvenli yerlere taşıma gereksinimi olanlar mevcuttur. Dışarıdan destek ihtiyacı var.

ASM'de su, elektrik ve doğalgaz mevcuttur.

Topuk kanı alıyorlar. ASM'de üreme sağlığı hizmetleri için gerekli olan doğum kontrol hapları ve kondom yok.

Sevklere Çağlayancerit Devlet Hastanesi'ne ve Maraş Devlet Hastanesine yapıyorlar.

Bozlar Köyü'nde ASM ağır hasarlı. Lojmanlara yedi yıl önce yıkma kararı verilmiş. Hekim yoktu, bir hemşire çalışmakta. Depremin ilk günü göreve çağırılmış ama hizmet verecek ne bina ne de çadır mevcut. Sadece barınma amaçlı bir çadır var. Köye elektrik dört gün önce gelmiş. Moralinin çok bozuk olduğunu gözlenmiştir.

Düzbağ Köyü'nde ASM'de bir tek hekim çadırdaki hizmet veriyor. Depremden sonra aralıksız sağlık hizmeti vermeye devam etmiş.

Çağlayancerit Devlet Hastanesi

Bir dahiliye uzmanı, bir çocuk hekimi, bir aile hekimi uzmanı ve bir diş hekimi ile 8 pratisyen hekim dönüşümlü olarak çalışıyor. Devlet hastanesine arada Maraş'tan kadın hastalıkları ve doğum uzmanı görevlendiriliyor.

Başhekim hastanenin az hasarlı olduğunu duyurmuş ama duvarlarda derin çatlaklar olduğu için sağlık çalışanları ve hastalar tedirgin. Gözlemimiz de hasarın ciddi olabileceği yönündeydi.

Her iki eşin de sağlık kurumlarında görevlendirildiği çalışanların çocukları için bakıcı bulma sorunu birçok yerde ifade edilmiştir.

Hekimler yönetmelikte belirtilen deprem nedeniyle il dışına tayin haklarını kullanmak istiyorlar.

Acil Öneriler

1. Depremzede sağlık çalışanlarına izin verilmeli, il dışı tayin hakları değerlendirilmelidir.
2. Tüm kurumlarda dışarıdan geçici görevlendirmeye sağlık çalışanı gönderilmelidir.
3. Çocuk bakımı için güvenli olanak sağlanmayan, deprem bölgesinde görevli çiftlerden birine mutlaka izin verilmelidir.
4. Etkin sağlık hizmeti verilemeyen merkezlere sağlık çalışanı görevlendirilmemelidir.

5. Sağlık hizmeti sunumunun hızla çadırlardan konteynırlara aktarılması öncelikli olmalıdır.
6. Sağlık kurumlarının deprem güvenliği gözden geçirilmeli, sağlık çalışanlarına bilgi verilerek tedirginlikleri giderilmelidir.
7. Riskli binalarda sağlık hizmeti sunulmamalıdır.
8. Aşı dağıtımının elektrik olmayan yerlerde dahi dağıtımının gerekirse günlük olarak planlanıp, hizmetin başlamadığı yerlerde sunulmaya başlaması önemlidir.
9. Çalışmaya başlayan sağlık kurumlarına doğum kontrol malzemesi dağıtılmalıdır.

